

ζουνε με μαθητρες παρθεναγωγείου που απαγγέλουε στις εξετάσεις τα ποιήματά τους, το δε δραματολόγιό τους, καθώς τουλάχιστο παρουσιάστηκε την πρώτη βραδιά, δεν είναι ούτε για κουβέντα; Μά στο κάτω κάτω αυτό δε μας ενδιαφέρει κι' ως κάνουν καλά με την τσέπη τους. 'Επειδή όμως, καθώς φαίνεται, έχουνε ιδέα να παρουσιάσουνε το θεατράκι τους για καθαρά φιλολογικό και μεθαύριο αν πίσουνε όξω, που σίγουρα θα πίσουν, δεν είναι καθόλου παράξενο να μας παρουσιαστούνε κι' αυτοί για μεγαλομαρτυρες της Τέχνης, είναι προτιμότερο από τώρα να είπωθουνε τα πράματα νέα σκέτα. Και τα πράματα μας λένε ότι με νεοσύλλητους ήθοποιούς καθώς οι του Πολυθεάματος και μ' έργα σαν του κ. Τανάγρα και του κ. Αννίνου, το θεατράκι αυτό δεν μπορεί να χη καμιά σχέση με τη φιλολογία. Θα πούνε ίσως μερικοί ότι είναι μι' απόπειρα ιερή και πρέπει να τη κρίνουμε με σεβασμό. 'Όχι, αυτή δεν είναι απόπειρα, είναι μι' δολοφονία της ιδέας που μπορούσε ίσως σ' άλλων χέρια να προκόψη, και που τώρα καταστρέφεται στην έχτιμηση του κόσμου με τέτοιες όλιγο κωμικές απόπειρες. Αυτό είναι το ασυβάρως φιλολογικης υποστάσεως Πολυθέαμα.

'Όσο για τα έργα του κ. Τανάγρα μου δόθηκε άλλοτε άφορμή να μιλήσω, για τούτο δε θα πω και τίποτα. Μιά ρεκλάμα των έργων αυτών που δημοσιεύτηκε στο «'Εμπρός» μας τα παρουσιάζει γι' αξιοστοιργήματα. 'Η αλήθεια είναι, πως καθώς γράφει ο κ. Τανάγρας, ξεφεύγει όχι πια την κριτική— που δεν έχουμε δα καμιά αξίωση πως κάνουμε εδώ— μά και την περιγραφή μιας άπλης εντύπωσης που δίνει στο κάτω-κάτω ένα έργο όσο άτεχνο κι' αν είναι. 'Η κωμωδία του κ. Αννίνου, 'Αλλοίμονο, είναι πολύ θλιβερό, πολύ θλιβερό πράμα.

*

'Ένα δίπραχτο σοσιαλιστικό έργο, καθώς τιτλοφορήθηκε στο πρόγραμμα, παραστάθηκε στο θέατρο της «Νεαπόλεως» Συγγραφέας του ο σοσιαλιστής Μπομπούρ. Το έργο αρκετά τεχνικό στην πλοκή αν και με πολλούς μονολόγους στολισμένα, φαίνεται πως μπορούσε να εΐτανε και καλύτερο αν ο συγγραφέας του δεν απέβλεπε και σε καπιο πνεμα δημοκοπικό. 'Ο διάλογός του γοργός και οι σκηνές του γεμάτες δράση, δείχνουνε τον ποιητή με πολύ αίσθημα και με τη φωτιά της Τέχνης κριμα μόνο που οι εργατικές του οι λαϊκές ιδέες του τον τραβάνε πολύ συχνά απ' τη τεχνική δράση για να τον ρίξουνε στη ρητορική δημοκοπία. 'Όπως κι' αν είναι, το έργο έχει την αξία του.

*

'Η μετάφραση του ήθοποιού κ. Κουκούλα ζωντανότατη. Στους διαλόγους των έργων δεν μπορούσε να γίνη καλύτερη. Γιατί όμως στις κουβέντες των άλλων των μορφωμένων ν' αλλάξη έτσι απότομα; Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι κάθε έργο και μάλιστα θεατρικό όσο αντίθετους τύπους κι' αν βάζη στη σκηνή πρέπει πρώτ' απ' όλα να χη γλωσσική ενότητα. 'Ενώ εδώ η αντίθεση εΐταν πολύ ξαφνική. Και μεις ακόμα περισσότερο πρέπει να προσέχουμε σ' αυτό και να προσπαθούμε να βάζουμε κι' αυτά ακόμα τα μορφωμένα πρόσωπα να μιλούνε απλά-άπλά, φυσικά. 'Αδιάφορο όμως, η μετάφραση του κ. Κουκούλα αξίζει πολλούς παρά πολλούς επαίνους καθώς κι' η χαρακτηριστική υπόκρισή του. 'Ο κ. Γεννάδης καλός. Κι' όλοι οι άλλοι κρατήσανε καλά τους ρόλους τους.

Την Τετάρτη πάλι η «Νέα Σκηνή» μας έδωκε καινούριο έργο, την «'Αποχώρηση» του Γερμανού Μπαρμεϊάν. Για το δράμα αυτό κι' οι δικές μας φημερίδες αρκετά γράψανε, και στη Γαλλία, φαίνεται, που παραστάθηκε έκανε κρότο πολύ. Στη Γερμανία καθώς είναι γνωστό απαγορεύτηκε η παράστασή του γιατί χαρακτηρίστηκε κάπως σοσιαλιστικό, και εΐτανε φόβος μήπως κιντυνέψη η στρατιωτική πειθαρχία εξ αιτίας του. Αυτό μας εξηγεί πολύ καλά την άφορμή της τόσης επιτυχίας του στην πατρίδα του, μένει όμως πάντα ανεξήγητος ο θρίαμβος που λένε πως έκανε στη Γαλλία. 'Η κριτική το βρήκε έξοχο και το χαρακτήρισε άμέσως έργο μεγάλο. Κριμα που δεν έχω πρόχειρες τις κριτικές αυτές για να μπορέση να δη κανείς και να καταλάβη το κρυμμένο μυστικό του δράματος. Γιατί χωρίς άλλο κάπιο μυστικό θα κρύβη το έργο που εμείς εδώ δε μπορούσαμε να τ' ανακαλύψουμε κι' η φραντσέζικη κριτική το βρήκε. 'Η αλήθεια όμως είναι ότι και στη Γαλλία, καθώς παντού, υπάρχουνε πολλών ειδών και ποιότητων κριτικές. 'Ισως κι' η κριτική της «'Αποχώρησης» να μην εΐτανε απ' την άγνότερη ποιότητα.

*

'Ομολογούμε πως ύστερα από τόσο λόγο και θόρυβο περιμέναμε να δούμε κάτι καλύτερο. Το έργο δλόκληρο, σύμφωνα με τη μορφή που μας παρουσιάζεται πρέπει να είναι ένας ολοζώντανος και γιοματός χαρακτηρισμός προσώπων και πραγμάτων. Κάθε πρόσωπο κι' από ένας τύπος ξεχωριστός, κάθε πράμα κι' απ' ένας βαθός κι' αληθινός χαρακτηρισμός του θέματος που ανεβάζει στη σκηνή. Κι' όμως τίποτ' απ' αυτά. Κανένα πρόσωπο δεν ξέρει τί γυρεύει ούτ' απ' τον έαυτό του, ούτε απ' τους άλλους, και κανένα πράμα δεν είναι βαλμένο στη θέση του. 'Ο συγγραφέας μπορεί να ξέρη όσο θέλει καλά τη στρατιωτική ζωή της πατρίδας του και να πλέκει το έργο του σύμφωνα με τη ζωή αυτή, και τότε πάμε πάσο. Μά όλοι οι άνθρωποι τέλος πάντων είν' άνθρωποι κι' όχι μαριονέτες. Που είναι λοιπόν ο χαρακτηρισμός τους που θα μας δικαιολογούσε τα φερσίματά τους; Και τί είναι πάλι εκείνη η δλόκληρη πράξη του Στρατοδικείου ή άτση, ή φόβια, ή αντίτεχνικώτατη μ' όλο το πλούσιο υλικό που είχε ο συγγραφέας να τη φτιάξη ζωντανή και τεχνική μέσα σ' έν' άλλο μέρος, οποιοδήποτε; 'Ισως θα παρατηρήσητε ήθελε να μζ; παρουσιάση και Γερμανούς στρατοδίκους για να είναι η στρατιωτική ήθογραφία του πιο πιτυχημένη, πιο τέλεια. Καλά, μά τότε η «'Αποχώρηση» είναι μι' σκέτη αντιγραφή στρατιωτικών σκηνών κι' όχι έργο, δράμα, και μάλιστα μεγάλο. Γιατί συμφωνούμε βέβαια ότι το έργο δεν είναι κακό, ότι είναι μοναχά κοινό σαν πλήθος άλλα τέτια, δεν μπορούμε όμως να καταλάβουμε για ποιο λόγο μας το παρουσιάζουνε όλοι τους μεγάλο. Και η λύση του; Τραθηγμένη, ακατανόητη, ψεύτικη. Λές που ο συγγραφέας γυρίζει τα μάτια του τριγύρω σαν τρελλός για να βρη λύση κι' αφού απέπιζεται απ' όλους κι' απ' όλα βλέπει την ήρωίδα του. Βάζει ένα πιστόλι στο χέρι του πατέρα της και του λέει: Σκότωσέ την,—τί διάβολο πρέπει να λυθη το δράμα, αρκετά κράτησε. Και τη σκοτώνει έτσι γιατί του κάπνισε, χωρίς λόγο.

*

'Η Κυβέλη δεν εΐτανε, δεν μπορούσε να εΐτανε,

στο ρόλο της και γι' αυτό εκράτησε μόνο το μέρος της, χωρίς καμιά αξίωση. 'Απ' τους άλλους, ο κ. Καλογερίκος, ο κ. Μουράτ κι' ο κ. Παλμύρας καλοί. 'Η μετάφραση του κ. Καλογερίκου πολύ πιτυχημένη.

Α. ΣΙΓΑΝΟΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

(Στόν 'Ανατόλ Γκρέκ).

*Έγραψες τα Ρωμαϊκά
σά Γάλλος, γλαφυρός,
και τώρα τα Φραντσέζικα
τά γράφεις σά Ρωμιός.*

ΗΛΘΙΟΣ

ΜΙΑ ΠΡΟΠΟΣΗ

'Ο φίλος και συνεργάτης μας κ. Μ. Δ. Φραγκούδης, που διευτύνει την Κυπριώτικη «'Αλήθεια», εΐπε στο έπισημο τραπέζι πουΐνε στη Λεμεσό την 21 του περασμένου μήνα τα όμορφα και πατριωτικώτατα αυτά λόγια:

Κύριοι,

Μιά από τις πιο ποιητικές παραδόσεις της Μεσαιωνικής μας 'Ιστορίας, παραδόσεις, που τις έπλασε ο λαός ο Βυζαντινός γύρω από το μεγάλο δράμα της 'Αλώσεως, κι' εύθις αφού η Πόλη, η πεντάμορφη και χιλιάκριβη έπεσε στών Τούρκων τά χέρια, είναι και πως ο ύστερός ο Αυτοκράτορας δεν έπεσε πολεμώντας στην Πύλη του Ρωμανού, και πως στη στερνή την ώρα του χημού, λυπήθηκε ο μεγάλος ο Θεός των Χριστιανών το μαρτυρικό το Βασίλειο, και στέλνοντας έναν απ' τους 'Αγγέλους Του, τον πήρε και τότε σήκωσε ψηλά, κι' αφού γλυκά τον άποκοίμησε, τον έβαλε με την αυτοκρατορική πορφύρα και την Κορώνα την άτιμητη, τον έβαλε μ' εύλάβεια στο μνήμα το πανώριο πουΐχε προητέρα ο Θεός γι' αυτόν ετοιμασμένο.

Και δεν πέθανε, μόν' κοιμάται στο μνήμα ο Αυτοκράτορας! Κοιμάται, κι' αιώνας τώρα καρτερούν το ξύπνημά του. Μ' αλλοίμονο! ο νεκρικός ο ύπνος θα βαραινη πάντα τ' αυτοκρατορικά τά μάτια, όσο νάρθη «τό πλήρωμα του χρόνου» π' από το μνήμα πάνοπλος θη νάβγη ο Κωνσταντίνος και οδηγώντας τους αυτοκρατορικούς τους Λεγεώνες θη να χτυπήση τον έχθρό

και χτύπα χτύπα να τον πη
μακρυά να τον πετάξη
πισω απ' την Κόκκινη Μηλιά
και πίσω από τον Ήλιο
που πια να μη γυρίση!

Μά τότε άραγε το θαύμ' αυτό θα γίνη! Θη να γενη, και μη σάς μέλει, αφού ο λαός το καρτερεί, αφού η λαϊκή παραδοση είναι βθειά κατάβαθα ριζωμένη στην καρδιά του. Μά τότε μόνο η παραδοση θ' αληθείψη, τότε θα βγη από το μνήμα ο Κωσταντίνος, σά βάλη πια γνώση το 'Εθνος, σά νοιώση τις υποχρεώσεις του και τα καθήκοντα, καθήκοντα που πηγάζουνε απ' τα περιδοξα τά περασμένα κι' άρματώνοντας τους Λεγεώνες και τά Πυρφόρα, δείξη στόν κόσμο πως ήρθε πια της 'Ανάστασης η μεγάλη μέρα.

Το αίμα π' από τον ύπνο τον αιώνο είχε πάγώσει στα αυτοκρατορικά τά μέλη, θα κυκλοφορήση

τότε με δύναμη καινούρια, ή ζωή θέ να ξανάρθη για να διώξη το λήθαργο το μακρό κι' ο Βασιλέας θέ ναβγή από το μνήμα άλλος άνθρωπος, λεβέντης πια περήφανος, ένας καινούριος Κωνσταντίνος!

Κι' ο βρουκόλακας αυτός του Παλαιολόγου ως εύχηθούμε, κύριοι, να ναι ο Δωδέκατος Κωνσταντίνος

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΑΡΝΙΩΤΗΣ

Έπιασαν οι ζέστες. Αυτό το ξέρετε και σεις όσο κι' εγώ, αλλά μου χρειάζεται αυτός ο πρόλογος για να δικαιολογήσω το θέμα μου που δεν είναι σοβαρό, μα καθόλου σοβαρό.

Ο λόγος λοιπόν για το θέατρο του Αρνιώτη και ιδίως για το Ζύπ. Αυτό το μονοσύλλαβο έχει κατακτήσει την Αθήνα σήμερα, χωρίς να είναι γυναίκα και χωρίς να είναι τενόρος. Πώς; Ο Ζύπ μιμείται τις πιο ξακουσμένες τραγουδίστριες του κόσμου, τα μεγαλύτερα όνοματά που έφτερουγισαν από το στενό κύκλο ενός θεάτρου ως τα πέρατα της γης: Ισπανιόλες, Γαλλίδες, Έγγλέζες τις μιμείται τέλεια με όλες τις ιδιοτροπίες που παρουσιάζει ή προφορά κάθε μανής. Και θα ρωτήστε αν είδα εγώ τα πρωτότυπα, για να συγκρίνω; Όχι. Αλλά μου το βεβαίωσαν άλλοι που κι' αυτοί δεν τα είδαν. Τέλος πάντων ένα ξέρω και το ξέρω καλά, ότι παρουσιάζεται ο Ζύπ με νόστιμη, πολύ νόστιμη γυναίκα, νοστιμότερη από πολλές γυναίκες που καλά θα έκαμαν να ντυθούν άντρες.

Κάμποσοι ξεγελάστηκαν στην αρχή και είχαν αρχίσει να έρωτεύονται. Είναι εύτυχημα ότι ο Ζύπ έδωσε δυο τρεις φωνές καθαυτό αντίκειες και έτσι τα αίσθηματά διαλύθηκαν όπως «αί πομφόλυγες, ο καπνός» και πολλά άλλα πράγματα που μεταχειρίζονται στις παραβολές από την εποχή του Χρυσόστομου.

*

Άλλο νοήμερο είναι—κι'εγώ γράφω για πραγματικά κι'όχι φιλολογικά, ώστε δεν πιστεύω να μου στείλει γράμμα ο κ Νιρβάνας—άλλο νοήμερο λοιπόν είναι το τούρικο νουέτο. Μια εύλύγιστη Τούρκισσα, κι' ένας σύντροφος λεπτός ού σούβλα. Λένε τραγούδια τούρκικα. Είχα ακούσει ότι δεν υπάρχει γλυκύτερη μελωδία από την όμιλία Τούρκισσας, αλλά δεν είχα ακούσει Τούρκισσα και δίσταζα πολύ. Άδικα όμως, άδικα.

Τόσο ένθουσιάζτηκε ένας άγνωστός μου λειχούδης που φώναξε:

—Σεκέρια και λουκούμια είναι ή κουδέντα της.

Ο πατριωτισμός των Ρωμαίων φάνηκε πάλι περιλαμπρος. Μόλις μπήκαν οι Τούρκοι στη σκηνή πολλοί, αρκετοί αρχισαν να σφουρίζουν. Κ' έπειτα λένε πως θα χάσουμε τη Μακεδονία. Μα αφήνει στο Θεό σας «το νοήμον κοινόν και ή γενναία έννοηφρουρά»;

Απορώ μάλιστα πως μερικοί βγαίνουν περιπατο όταν το μισοφέγγαρο ταξιδεύει στον ούρανό. «Είναι προδοσία, ύψώσατε φωνήν».

Το τραγούδι του μεθυσμένου έχει μεγάλη επιτυχία:

Άχ πως μ' άρέσει το βρεσιναίο
Π' άνάθεμά το
Πώς τ' αγαπώ
Ή εύτυχία όλου του κόσμου
Είναι εμπρός μου
Σάν το ρουφά.

Ο Αρνιώτης το μετάφρασε από το Ιταλικό, ο ίδιος δασκάλεψε το μπαλέτο, ο ίδιος διευθύνει την ορχήστρα.

Μερικοί υποστηρίζουν ότι οι στίχοι είναι του κ. Νέσ. Και για άμοιδή ο Αρνιώτης τον σεργιανεί με

το αυτοκίνητο. Υπάρχει όμως και μια διάδοση ότι ο κ. Νέσ θ' ανέβει στη σκηνή και θα κάνει τον ποιητή.

Είναι και μια γυναίκα που ντύνεται νταντής και κάνει σερενάτα.

Ένας σχολάρχης αποφάσισε ν' άστειρευτεί:

—Ανακράζω κάγω, έλεξεν, το του Ξέρξου. Οι μόν άντρες γεγόνάσι μοι γυναίκες, αι δέ γυναίκες άνδρες.

Άραιοι καιρός!

A. M.

ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΜΑΣ

Φίλε «Νουμά»,

Γιατί το δράμα στην Ελλάδα δεν πέτυχε τώρα στα χρόνια μας και γιατί ο Ρωμαίος έξω απ' τα χοντροσκηνικά άλλο τίποτα από θέατρο δεν καταλαβαίνει; Έδώ σ' αυτό το ζήτημα μου φαίνεται πως είμαστε περισσότερο Ρωμαίοι παρά Έλληνες. Θα θυμάσαι τί λέει ο Όρατιος κάπου στις Έπιστολές και πως οι πατριώτες του στα θέατρα προτιμούσαν να βλέπουν πειο καλά έπιπλα και σκευή μεγαλόπρεπα και ζώα παράξενα κι' ό,τι άλλο χτυπούσε δυνατά στο μάτι παρά ν' ακολουθήσουν το ζετούλιμμα ενός δράματος, όσο κι' αν είτανε έξοχο και θαμαχτό. Και μεις οι ίδιοι είμαστε, έχι μονάχα οι άγράμματοι μας που άνάφτουν, όταν βλέπουν φουστανελάδες να πετσοκόβουν Τούρκους και να σκυλοβρίζουν το Μωαμέτη τους, παρά κι' οι γραμματισμένοι. Μην πιστεύεις τους λεπτοκριτικούς μας που έρχονται ύστερα και σου γράφουν πως δεν εύχαριστηθήκανε στο θέατρο και πως το δράμα είτανε χοντροκάμωτο και πως ή κριτική δεν τά θέλη τέτοια. Νάσαι βίβλιος πως αυτά κι' αν είναι άληθινά για τή μόρφωσή τους και για το μυαλό τους δεν είναι τέτοια και για τήν καρδιά τους κι' άιτωνών ή καρδιά αίστάνεται όπως και τάγράμματος γιατί οι καρδιές όλων μας πλάθονται στον ίδιο άγέρα. Ο Βουτιεριδής μου φαίνεται πως έγραψε πολύ σωστά στον πρόλογο του «Γιοφυριού της Άρτης», ότι το δράμα μας άτύχησε ως τά τώρα, γιατί δεν βρήκε μύθους που να τους νοιώθη ή καρδιά μας και να τους κάμη δράματα. Πολύ σωστό αυτό μου φαίνεται. Εμείς κάνομε μύθους κι' άπάνω τους φκιάνομε δράματα, κι' έτσι ο κόσμος μη νοιώθοντας τον μύθο μας δεν νοιώθει και δράμα κι' έτσι χτυπούμε τά κέρατά μας στον άγέρα. Σίρεις του λόγου σου κανένα καινούριο δράμα Ρωμαίικο που να το νοιώθη ή ψυχή του λαού μας, ή ψυχή μας; Πές μου το: εγώ δεν ξέρω κανένα τέτοιο. Για τούτο μου φαίνεται πως πρέπει να ριχτούμε στη μελέτη των μύθων του Έλλ. λαού, στα παραμύθια του κι' εκεί μέσα μου φαίνεται πως θα βρούμε κείνα που νοιώθει του λαού ή ψυχή, κείνα που τον έλκύζουνε. Όπως στην άρχαιότητα ο μύθος έστάθηκε του δράματος ή μάννα, έτσι και τώρα το ίδιο πρέπει να γένη και θα γένη, αν είναι να ξαναγεννηθή στην Ελλάδα δράμα και να προκόψη. Το κακό είναι πως τά παραμύθια όλα είναι πολύ δύσκολο να μαζωχτούνε, κι' αν διν μαζωχτούνε όλα παρά όσα φαίνονται στον ένα ή στον άλλονε πως άξίζουνε, ή δουλειά δεν θα γένη ως καθώς πρέπει.

Μπορεί να μου πής όμως πως ακόμα ή ψυχή του Ρωμαίου δεν έχόρτασε τά άλλα είδη της λογοτεχνίας και για τούτο δεν μπορεί να καταλάβη το

δράμα. Να σου είπω· δεν είναι και τούτο άδέξιος λόγος· το δράμα νοήθηκε όπου φυσικά έφύτρωσε κι' έχι όπου άγουρορίμασε, ως συνέθηκε στην παλαιά Ρώμη, όπου ή φιλολογία της μās παρουσιάστηκε άνάποδα δεματιασμένη.

ΣΑΜΙΩΤΗΣ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

(Στή στήλη αυτή θα κρεμάμε κάθε βδομάδα, σαν κεφάλια ληστών, όλες τις άσυταξίες κι' άνορηγογραφίες που βρίσκονται σε καθαρευουσιάνικα βιβλία. Συνεργάτες της στήλης αυτής θάναί έλ' οι άναγνώστες μας, άρκει μονάχα πλάι στο βαρβαρισμό που τά μās στέλνουνε να σημειώνουν τόνωμα του βιβλίου και τον αριθμό της σελίδας που βρίσκεται).

Έπαύθησαν συνεπεία ενεργειών παρά τῷ Γ. Έπιθεωρητῇ Χιλμῇ Πασῶ και το ὄς προξένους τῶν Μ. Δυνάμεων.

(«Καιροί» 26 Μαΐου, σελ. 4, στήλ. 3).

... Λαμπρότατον ἄρθρον διαπνέον μεγάλην και βαθειάν γνώσιν τῆς άρχαιότητος....

(«Ακρόπολις» 29 Μαΐου, σελ. 1, στήλ. 7).

... Έκφρασιν βυθυτάτως μελαγχολικήν....

(«Αθήναι», 8 Ιουνίου, σελ. 1, στ. 2).

ΟΙ ΣΚΙΕΣ ΜΟΥ

(Γρόμμα κομικό του κ. Κ. Παλαμά).

Αθήνα, 19 του Μαγίου 1906.

Φίλε κύριε Τανταλίδη,

Σας εύχαριστώ για το στάλισμο του ποιητικού βιβλίου σας, και να με συμπαθάτε που φροντίδες και σκοτούρες με κάμανε να μη σας άποκριθώ έγκαιρότερα, καθώς ήθελα. Δεν ξέρω πως να σας εύχαριστήσω για τήν τιμή που μου κάματε να γράψετε και το δικό μου τόνωμα στο πλάι των ονομάτων του Ψυχάρη, του Πάλλη και του Φωτιάδη, πρωτοστράτηγων τῆς μεγάλης Ίδίας που κι' εμείς στρατιώτες της είμαστε. Σας σφίγγω σαν άδερφός το χέρι. Και περηφανεύομαι μαζί σας για το θάρρος που δείχνετε και για τή γνώση που ζετούλιζετε πολεμώντας για τέτοια Ίδια. Βίβαια γνώση χρειάζεται για να είναι κανείς οπαδός μιας τέτοιας ιδίας, που τόσο εύκολα παραλλάζει και παραστρατίζει σε χέρια άνήξερων θάρρος χρειάζεται για το υπέρκοπισμα μιας ιδίας, μέσα σε τέτοια κοινωνία τόσο παραγωγισμένης και τόσο κατατρεμένης σαν αυτή. Όσο για τήν ποιητική αξία του έργου σας, άναγνωρίζω και τιμώ τήν ειλικρινεία που το χαρακτηρίζει. Είναι τόσο δύσκολο, και στον Ποιητή ακόμα, ποιητής πάντα να φαίνεται, καθώς πραγματικά είναι, με τήν ίδια του καρδιά, χωρίς κανένα παραπλάναμα τῆς Φαντασίας. Μιλώ για τήν ειλικρινεία σας, ακόμα ως και ή παράταξη των στίχων σας εκείνων που είναι σε φροντισμένη καθαρεύουσα και ως είδος ραγκαδικό (έμένα ο Ραγκαβῆς μου φαίνεται ένας από τους πιο εύσυνειδητους μαστόρους του σχολαστικού στίχου), άναμεσα στους παστρικά δημοτικούς σας στίχους. Πολύ σωστά

*) Ποιήματα Δ. Τανταλίδη. Πόλη 1906.